2024/3006

3.12.2024.

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2024/3006

(2024. gada 2. decembris)

par atbalstu *SEESAC* atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbībām Dienvidaustrumeiropā, ar kurām vājina nelikumīgu kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) un to munīcijas radīto apdraudējumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padome 2018. gada 19. novembrī pieņēma ES stratēģiju pret nelikumīgiem šaujamieročiem, kājnieku ieročiem un vieglajiem ieročiem (VIKI) un to munīciju "Ieroču drošība un iedzīvotāju aizsardzība" (ES VIKI stratēģija).

(2) ES VIKI stratēģijā atgādināts – lai gan pēdējos gados ir gūti ievērojami panākumi, jo īpaši Dienvidaustrumeiropā, uzkrātais VIKI un munīcijas daudzums, nepiemēroti glabāšanas apstākļi, plaši izplatītā nelikumīga glabāšana un trūkumi īstenošanā joprojām turpina ierobežot šaujamieroču kontroles centienu efektivitāti un VIKI daudzviet Rietumbalkānos, un tas ietekmē drošību reģionā, kā arī Savienībā.

(3) Rietumbalkānu samitā Londonā 2018. gada 10. jūlijā tika pieņemts "Reģionālais ceļvedis nolūkā līdz 2024. gadam rast ilgtspējīgu risinājumu saistībā ar VIKI/šaujamieroču un to munīcijas nelikumīgu glabāšanu, ļaunprātīgu izmantošanu un nelikumīgu tirdzniecību Rietumbalkānos" ("ceļvedis").

(4) ES VIKI stratēģijā norādīts, ka Savienība arī turpmāk atbalstīs Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas informācijas apstrādes centru vieglo un kājnieku ieroču kontrolei (*SEESAC*) saistībā ar VIKI kontroles darbībām un ņems vērā reģionālās iniciatīvas, piemēram, ceļvedi.

(5) ES un Rietumbalkānu tieslietu un iekšlietu ministru sanāksmē Melnkalnē 2024. gada 29. oktobrī tika atzīmēts, ka ceļvedis turpināsies līdz 2030. gadam.

(6) Šajā lēmumā paredzētās darbības tiešā veidā palīdzēs īstenot ES VIKI stratēģiju, ES rīcības plānu cīņai pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, ES politikas ciklu organizētas un smagas starptautiskas noziedzības jomā (*EMPACT* – Šaujamieroči), ceļvedi, Ieroču tirdzniecības līgumu, Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Rīcības programmu nelikumīgas VIKI tirdzniecības novēršanai, apkarošanai un izskaušanai visos tās aspektos, Starptautisko VIKI izsekošanas instrumentu, ANO Šaujamieroču protokolu, ANO Drošības padomes Rezolūciju 1325 (2000) par sievietēm, mieru un drošību, ANO Atbruņošanās programmu, jo īpaši Programmas 2030. gadam ilgtspējīgas attīstības mērķi Nr. 16 par mierīgām un taisnīgām sabiedrībām, kā arī veicināt ANO Ģenerālās asamblejas 2024. gada 22. septembrī pieņemtā Nākotnes pakta īstenošanu.

(7) Secīgās Apvienoto Nāciju Organizācijas pārskata konferencēs, kurās pārskatīja ANO Rīcības programmas pret nelikumīgiem VIKI īstenošanu, tika atkārtoti apstiprināta valstu gatavība turpināt starptautisku sadarbību un pastiprināt reģionālo sadarbību.

(8) Nākotnes paktā ANO dalībvalstis ir apņēmušās "novērst ar kājnieku ieroču un vieglo ieroču, to detaļu un munīcijas vai ar tiem saistītās munīcijas nelikumīgu tirdzniecību saistītos riskus, tostarp, izmantojot valstu preventīvās stratēģijas un pieejas" (18. darbība), un "stiprināt mūsu valstu un starptautiskos centienus apkarot, novērst un izskaust kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību visos tās aspektos" (26. darbība).

(9) Ar šo lēmumu atbalstītais projekts padziļinās un papildinās Savienības palīdzību VIKI kontrolei, ko Savienība līdz šim sniegusi, balstoties uz Padomes lēmumiem, ar kuriem atbalsta *SEESAC* darbu reģionā, proti, Padomes Lēmumiem 2010/179/KĀDP [1], 2013/730/KĀDP [2], (KĀDP) 2016/2356 [3] un (KĀDP) 2019/2111 [4] Tas arī palīdzēs sasniegt Reģionālā īstenošanas plāna un ceļveža mērķus, ko atbalsta ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2022/2321 [5],

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. ES VIKI stratēģijas īstenošanas nolūkā Savienība finansē projektu, kura vispārējais mērķis ir vēl vairāk sekmēt drošības uzlabošanos Dienvidaustrumeiropas reģionā un Savienībā, apkarojot apdraudējumu, ko rada nelikumīgi kājnieku ieroči un vieglie ieroči un to munīcija Dienvidaustrumeiropā un Ukrainā un no turienes.

2. Konkrēti, projekts atbalstīs:

— turpmāku leģislatīvās un regulatīvās sistēmas izstrādi VIKI, šaujamieroču un sprāgstvielu jomā un tās saskaņošanu ar Savienības sistēmu, kā arī standartizāciju Dienvidaustrumeiropā,

— Rietumbalkānu muitas dienestu, robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestu spēju veidošanu cīņai pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību un glabāšanu,

— turpmāku uz faktiem balstītu politikas veidošanu VIKI kontroles jomā, kurā tiek ņemtas vērā gan vīriešu, gan sieviešu vajadzības,

— reģionālās sadarbības, zināšanu apmaiņas un dalīšanās informācijā par VIKI kontroli pastiprināšanu,

— fiziskās drošības un krājumu pārvaldības (*PSSM*) spēju uzlabošanu.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu ir atbildīgs Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis").

2. Šā lēmuma 1. pantā minētā projekta tehnisko īstenošanu veic Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas informācijas apstrādes centrs vieglo un kājnieku ieroču kontrolei (*SEESAC*), nepieciešamības gadījumā koordinācijā ar Eiropas daudzdisciplīnu platformas pret noziedzības draudiem (*EMPACT*) prioritātes "Šaujamieroči" vadītāju.

3. *SEESAC* savus uzdevumus veic Augstā pārstāvja vadībā. Minētajā nolūkā Augstais pārstāvis noslēdz vajadzīgās vienošanās ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmu (*UNDP*), kas rīkojas *SEESAC* vārdā.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. pantā minētā Savienības finansētā projekta īstenošanai ir 3 999 920,60 EUR.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā norādītās atsauces summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam.

[1] Padomes Lēmums 2010/179/KĀDP (2010. gada 11. marts) par atbalstu *SEESAC* bruņojuma kontroles darbībām Rietumbalkānos, īstenojot ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (OV L 80, 26.3.2010., 48. lpp.).

[2] Padomes Lēmums 2013/730/KĀDP (2013. gada 9. decembris) par atbalstu *SEESAC* atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbībām Dienvidaustrumeiropā saistībā ar ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (OV L 332, 11.12.2013., 19. lpp.).

[3] Padomes Lēmums (KĀDP) 2016/2356 (2016. gada 19. decembris) par atbalstu *SEESAC* atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbībām Dienvidaustrumeiropā saistībā ar ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (OV L 348, 21.12.2016., 60. lpp.).

[4] Padomes Lēmums (KĀDP) 2019/2111 (2019. gada 9. decembris) par atbalstu *SEESAC* atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbībām Dienvidaustrumeiropā, ar kurām vājina kājnieku ieroču un vieglo ieroču un to munīcijas radīto apdraudējumu (OV L 318, 10.12.2019., 147. lpp.).

[5] Padomes Lēmums (KĀDP) 2022/2321 (2022. gada 25. novembris), ar ko atbalsta Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas Informācijas apstrādes centru vieglo un kājnieku ieroču kontrolei (*SEESAC*), lai īstenotu Reģionālo ceļvedi par nelikumīgas ieroču tirdzniecības apkarošanu Rietumbalkānos, un ar ko atbalsta atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbības Dienvidaustrumeiropā un Austrumeiropā (OV L 307, 28.11.2022., 149. lpp.).

3. Komisija uzrauga punktā 2. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību.

4. Minētajā nolūkā Komisija noslēdz vajadzīgo nolīgumu ar *UNDP*, kas rīkojas *SEESAC* vārdā. Nolīgumā paredz, ka *SEESAC* ir pienākums nodrošināt Savienības ieguldījuma pamanāmību, kas atbilst ieguldījuma apjomam.

5. Komisija cenšas panākt, lai 3. punktā minēto nolīgumu noslēgtu pēc iespējas drīz pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādām grūtībām minētajā procesā un par nolīguma noslēgšanas dienu.

6. Projekta detalizēts apraksts ir izklāstīts šā lēmuma pielikumā.

4. pants

1. Pamatojoties uz *SEESAC* reizi ceturksnī sagatavotiem regulāriem ziņojumiem, Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu.

2. Komisija ziņo par 1. pantā minētā projekta finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 4. punktā minētā nolīguma noslēgšanas dienas. Tomēr šis lēmums zaudē spēku sešus mēnešus pēc tā stāšanās spēkā, ja minētajā laikposmā nolīgums nav noslēgts.

Briselē, 2024. gada 2. decembrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

NAGY M.

PIELIKUMS

PROJEKTA DOKUMENTS

Rīcības apraksts

Projekts par atbalstu nelikumīgu kājnieku ieroču un vieglo ieroču un to munīcijas radītā apdraudējuma vājināšanai Dienvidaustrumeiropā

1. **Ievads un mērķi**

Pēdējos gados Dienvidaustrumeiropā ir panākts ievērojams progress ieroču kontroles pastiprināšanā un cīņā pret ieroču nelikumīgu tirdzniecību – arī tāpēc, ka tiek nodrošināts pastāvīgs Savienības atbalsts. Tomēr Dienvidaustrumeiropas reģions joprojām rada bažas un ir atzīts par vienu no prioritārajām teritorijām ES 2018. gada 19. novembra stratēģijā pret nelikumīgiem šaujamieročiem, kājnieku ieročiem un vieglajiem ieročiem (VIKI) un to munīciju "Ieroču drošība un iedzīvotāju aizsardzība" ("ES VIKI stratēģija"). Nelikumīgi šaujamieroči nepārprotami ietekmē iekšējo un ārējo drošību, veicinot organizēto noziedzību un terora aktus Dienvidaustrumeiropas reģionā un Eiropas Savienībā. Tāpēc, vēl vairāk pastiprinot ar kājnieku ieroču un vieglo ieroču kontroli saistītos kontroles mehānismus, tiktu sniegts būtisks ieguldījums reģiona, Eiropas un pasaules miera un drošības nodrošināšanā.

Pamatojoties uz Dienvidaustrumeiropas VIKI izplatīšanas un ietekmes apkarošanas reģionālo īstenošanas plānu (pārskatīts 2014. gadā), Rietumbalkānu iestādes pastiprināja savu apņemšanos atrisināt atlikušās VIKI kontroles problēmas un novērst VIKI nelikumīgu glabāšanu, ļaunprātīgu izmantošanu un nelikumīgu tirdzniecību, 2018. gadā pieņemot *Ceļvedi nolūkā līdz 2024. gadam rast ilgtspējīgu risinājumu saistībā ar VIKI un to munīcijas nelikumīgu glabāšanu, ļaunprātīgu izmantošanu un nelikumīgu tirdzniecību Rietumbalkānos* ("ceļvedis"). Ceļveža īstenošana ir bijusi sekmīga, ko apstiprina 2022. gada beigās veiktā vidusposma pārskatā ietvertie konstatējumi. Vidusposma pārskatā cita starpā tika apstiprināta ceļveža efektivitāte un nozīmīgums saistībā ar visiem VIKI kontroles aspektiem. Turklāt tajā tika apstiprināts, ka ceļvedis raida spēcīgu signālu par sadarbību starp Rietumbalkānu jurisdikcijām un ar ārējiem partneriem un ka koordinācija un sadarbība ir palielinājusies, jau tagad uzrādot agrīnas ietekmes pazīmes. Turklāt vidusposma pārskats arī apstiprināja, ka virzība uz katru ceļvedī noteikto mērķi lielākoties norit sekmīgi.

Ņemot vērā vienu no galvenajiem vidusposma pārskatā ietvertajiem ieteikumiem, reģiona iestādes ES augsta līmeņa sanāksmē par šaujamieroču nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu Dienvidaustrumeiropā, kas notika Briselē 2023. gada maijā, pauda piekrišanu un apņemšanos turpināt ceļveža īstenošanu arī pēc 2024. gada. Turklāt Ministru forumā par tieslietām un iekšlietām, kas notika Skopjē 2023. gada 26. un 27. oktobrī, ES un Rietumbalkāni "atkārtoti apstiprināja apņemšanos izskaust kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību un izplatīšanu un atgādināja par 2023. gada maijā panākto vienošanos ceļvedi visaptverošai kājnieku ieroču un vieglo ieroču kontrolei Rietumbalkānos turpināt īstenot arī pēc 2024. gada". Tāpat arī saskaņā ar 2023. gada 13. decembra ES un Rietumbalkānu samita deklarāciju "Ceļvedis, kurš tika pagarināts uz laikposmu pēc 2024. gada, ir starptautiski atzīts labas reģionālās sadarbības prakses piemērs kājnieku ieroču kontroles stiprināšanai."

Ceļveža, kura īstenošanas periods tika pagarināts līdz 2030. gadam, pārskatītais teksts tika konsolidēts reģionālajā ceļveža koordinācijas sanāksmē 2024. gada 10. jūlijā. Ceļvedis, kurā ir izvirzīti pieci mērķi, kas attiecas uz visām ieroču kontroles funkcionālajām jomām, paredz, ka Rietumbalkāni nākotnē būs drošāks reģions un drošības eksportētājs, kas būs ieviesis ES standartiem un citiem starptautiskiem standartiem pilnībā atbilstošus visaptverošus un ilgtspējīgus mehānismus, lai atklātu, novērstu un kontrolētu šaujamieroču, munīcijas un sprāgstvielu nelikumīgu glabāšanu, ļaunprātīgu izmantošanu un nelikumīgu tirdzniecību un lai sauktu pie atbildības par to. Savienība 2022. gadā pieņēma Padomes Lēmumu par atbalstu ceļveža īstenošanai (Lēmums (KĀDP) 2022/2321).

Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas informācijas apstrādes centrs vieglo un kājnieku ieroču kontrolei (*SEESAC*) kā Kājnieku ieroču un vieglo ieroču izplatīšanas apkarošanas reģionālā īstenošanas plāna ("reģionālais īstenošanas plāns") izpildinstitūcija atbalstīja ceļveža izstrādi. Padomes Lēmums (KĀDP) 2018/1788 ([1]) pilnvaroja *SEESAC* koordinēt un pārraudzīt ceļveža īstenošanu. Koordinācija starp iestādēm, starptautiskām organizācijām un līdzekļu devējiem ceļveža ietvaros galvenokārt tiek nodrošināta, rīkojot oficiālas reģionālas ceļveža koordinācijas sanāksmes, kurās galvenā uzmanība tiek pievērsta progresa izvērtēšanai un informācijas apmaiņai, un sniedzot ekspertu un tehnisku atbalstu vietējām ceļveža koordinācijas sanāksmēm. Ceļveža īstenošanas pārraudzība tiek nodrošināta, divreiz gadā izstrādājot pārraudzības un

([1]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2018/1788 (2018. gada 19. novembris), ar ko atbalsta Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas Informācijas apstrādes centru vieglo un kājnieku ieroču kontrolei (*SEESAC*), lai īstenotu Reģionālo ceļvedi par nelikumīgas ieroču tirdzniecības apkarošanu Rietumbalkānos (OV L 293, 20.11.2018., 11. lpp.).

izvērtējuma ziņojumus, kuros, pamatojoties uz kopīgi saskaņotajiem galvenajiem darbības rādītājiem, dokumentē minētās īstenošanas progresu, problēmas un vajadzības. Turklāt *SEESAC* pilda sekretariāta funkcijas Rietumbalkānu VIKI kontroles ceļveža daudzpartneru trasta fondā (*Multi-Partner Trust Fund* (*MPTF*)), kas izveidots, lai atbalstītu ceļveža īstenošanu. *SEESAC* cieši sadarbojas ar Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD), Eiropas Komisiju (*DG HOME*, *DG NEAR*), Eiropolu, Eiropas daudzdisciplīnu platformu pret noziedzības draudiem (*EMPACT*), ES Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*), Interpolu, NATO, Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju (EDSO) un citiem attiecīgiem līdzekļu devējiem un starptautiskām organizācijām, kas atbalsta atbruņošanās un ieroču kontroles darbības Dienvidaustrumeiropā.

Šīs rīcības vispārējais mērķis ir vēl vairāk veicināt lielāku drošību Dienvidaustrumeiropas reģionā un ES, apkarojot draudus, ko nelikumīgi VIKI un to munīcija rada Dienvidaustrumeiropā un Ukrainā un no turienes. Tās īstenošana padziļinās un papildinās Savienības palīdzību VIKI kontroles jomā, kuru sniedz saskaņā ar jaunākajiem Padomes Lēmumiem 2010/179/KĀDP, 2013/730/KĀDP ([2]), (KĀDP) 2016/2356, (KĀDP) 2018/1788, (KĀDP) 2019/2111 un (KĀDP) 2024/381 ([3]), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111 (kas zaudēs spēku 2024. gada 31. decembrī). Tā arī palīdzēs sasniegt Reģionālā īstenošanas plāna un ceļveža mērķus, ko atbalsta ar Lēmumu (KĀDP) 2022/2321.

Minētā rīcība palīdzēs stiprināt reģionālo sadarbību, zināšanu apmaiņu un dalīšanos informācijā par VIKI kontroli; vēl vairāk atbalstīt tiesiskā un normatīvā regulējuma izstrādi VIKI, šaujamieroču un sprāgstvielu jomā un sekmēt tā saskaņošanu ar Savienības satvaru un standartizāciju Dienvidaustrumeiropā; arī turpmāk atbalstīt uz faktiem balstītu politikas veidošanu VIKI kontroles jomā, ņemot vērā gan vīriešu, gan sieviešu vajadzības; veidot Rietumbalkānu muitas dienestu, robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestu spējas apkarot šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību un glabāšanu un uzlabot spējas attiecībā uz fizisko drošību un krājumu pārvaldību (*PSSM*), ko panāk ar infrastruktūras drošības uzlabošanu, lieko uzkrājumu samazināšanu un apmācību.

Projekts kopumā veicinās mieru un drošību Eiropā un pasaulē un vienlaikus uzlabos reģionālo stabilitāti, strādājot Reģionālajā sadarbības padomē (RSP) un partnerībā ar citiem attiecīgiem starptautiskiem partneriem un iniciatīvām.

Minētā rīcība tiešā veidā palīdzēs īstenot ES Drošības stratēģiju, ES VIKI stratēģiju, ES rīcības plānu attiecībā uz šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, ES politikas ciklu organizētas un smagas starptautiskas noziedzības jomā (*EMPACT* – Šaujamieroči), Ieroču tirdzniecības līgumu, ANO Rīcības programmu nelikumīgas VIKI tirdzniecības novēršanai, apkarošanai un izskaušanai visos tās aspektos, Starptautisko [VIKI] izsekošanas instrumentu, ANO Šaujamieroču protokolu, ANO Drošības padomes Rezolūciju 1325 (2000) par sievietēm, mieru un drošību un ANO Atbruņošanās programmu, un tā jo īpaši uzlabos reģionālo sadarbību cīņā pret draudiem, ko rada VIKI un to munīcijas izplatīšana. Projekta rezultāti tiešā veidā arī palīdzēs īstenot Programmas 2030. gadam ilgtspējīgas attīstības mērķi Nr. 16 par mierīgām un taisnīgām sabiedrībām, jo īpaši mērķus 16.1 (visur ievērojami samazināt visu veidu vardarbību un nāves gadījumu skaitu) un 16.4 (ievērojami samazināt nelikumīgas ieroču plūsmas), kā arī mērķi Nr. 5 par dzimumu līdztiesību.

Konkrēti projekts:

— veicinās pastiprinātu reģionālo sadarbību, zināšanu apmaiņu un dalīšanos informācijā par VIKI kontroli,

— atbalstīs Rietumbalkānu muitas dienestu, robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestu spēju veidošanu cīņai pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību un glabāšanu;

— atbalstīs spēju turpmāku uzlabošanu saistībā ar *PSSM*.

([2]) Padomes Lēmums 2013/730/KĀDP (2013. gada 9. decembris) par atbalstu *SEESAC* atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbībām Dienvidaustrumeiropā saistībā ar ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (OV L 332, 11.12.2013., 19. lpp.).

([3]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2024/381 (2024. gada 22. janvāris), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111 par atbalstu *SEESAC* atbruņošanās un bruņojuma kontroles darbībām Dienvidaustrumeiropā, ar kurām vājina kājnieku ieroču un vieglo ieroču un to munīcijas radīto apdraudējumu OV L, 2024/381, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/381/oj).

2. **Īstenošanas aģentūras izraudzīšanās un koordinācija ar citām attiecīgām finansēšanas iniciatīvām**

SEESAC ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas (*UNDP*) un RSP kopīga iniciatīva, un šādā statusā tas darbojas kā kontaktpunkts ar VIKI saistītām darbībām Dienvidaustrumeiropā. Kā reģionālā īstenošanas plāna izpildstruktūra *SEESAC* kopš 2002. gada sadarbojas ar ieinteresētajām personām Dienvidaustrumeiropā, lai attiecībā uz VIKI kontroli īstenotu holistisku pieeju, izmantojot plašu darbību klāstu, tostarp, sekmējot stratēģisku un operatīvu reģionālo sadarbību, atbalstot politikas izstrādi un spēju uzlabošanu iestādēs, vairojot informētību un rīkojot VIKI vākšanas kampaņas, pārvaldot krājumus, samazinot liekos uzkrājumus, uzlabojot marķēšanas un izsekošanas spējas un uzlabojot ieroču eksporta kontroli. Tādējādi *SEESAC* ir ieguvis unikālas spējas un pieredzi, Dienvidaustrumeiropas reģiona partneru kopīgos politiskos un ekonomiskos apstākļos īstenojot reģionālus pasākumus, kuros iesaistītas dažādas ieinteresētās personas, nodrošinot valstu un reģiona atbildību un savu darbību noturīgumu ilgtermiņā, un kļūstot par autoritatīvāko reģionālo centru jautājumos, kas attiecas uz VIKI kontroles jomu.

SEESAC uztur divpusējus un daudzpusējus kanālus saziņai ar visiem attiecīgajiem aktoriem un organizācijām. Šajā sakarā tas turpina darboties kā VIKI reģionālās vadības grupas (RVG) sekretariāts. Turklāt *SEESAC* ir arī iecelts par *MPTF* sekretariātu. *SEESAC* ir arī daļa no VIKI un Pretmīnu pasākumu koordinācijas sanāksmēm – neformāla VIKI kontroles pasākumu koordinācijas mehānisma –, kas darbojas starp NATO, Savienību, EDSO, Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbruņošanās lietu biroju (*UNODA*) un *SEESAC*. *SEESAC* regulāri dod ieguldījumu attiecīgos reģionālajos forumos, piemēram, ES un Rietumbalkānu tieslietu un iekšlietu ministru sanāksmēs, NATO strukturālajā procesā, kas attiecas uz informācijas apmaiņu par VIKI, un Dienvidaustrumeiropas aizsardzības ministriju (*SEDM*) procesā. Turklāt *SEESAC* turpina uzturēt plašu oficiālu un neoficiālu partnerību tīklu, kurā iesaistītas tādas organizācijas kā *RACVIAC* (Reģionālais bruņojuma kontroles pārbaudes un īstenošanas atbalsta centrs) – Drošības sadarbības centrs un EDSO Drošības sadarbības forums. Izmantojot ANO Koordinēto rīcību kājnieku ieroču jomā (*CASA*), kā arī citus formātus, notiek regulāras koordinācijas sanāksmes un arī informācijas apmaiņa ar citām ANO aģentūrām, piemēram, *UNODC* (ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs) un *UNODA*. Tādējādi *SEESAC* darbojas kā reģionāls centrs un kontaktpunkts, kas aptver plašu ar drošības sektora reformu saistītu jautājumu loku, īpašu uzmanību pievēršot VIKI kontroles un krājumu pārvaldības jautājumiem. *SEESAC* uztur ciešus kontaktus ar attiecīgajiem Savienības aktoriem, galvenokārt ar *DG NEAR*, *DG HOME*, Eiropolu, Interpolu un *Frontex*, kā arī ar ES vadītām iniciatīvām, piemēram, *EMPACT* – Šaujamieroči un Eiropas šaujamieroču ekspertu grupu, un sniedz tiem atbalstu. Tas ļauj efektīvāk veidot saskari ar Dienvidaustrumeiropas partneriem.

SEESAC, kura mītnes vieta ir Belgrada, patlaban darbojas visā Dienvidaustrumeiropā, izvēršot darbības Albānijā, Bosnijā un Hercegovinā, Kosovā (*), Moldovas Republikā, Melnkalnē, Ziemeļmaķedonijas Republikā un Serbijā, kā arī sniedzot ierobežotu atbalstu Ukrainai. Agrāk tas darbojās arī Bulgārijā, Horvātijā un Rumānijā. Reģionāla atbildība tiek nodrošināta ar RSP un RVG, kurā visu Dienvidaustrumeiropas valstu pārstāvji nāk klajā ar stratēģiskiem norādījumiem, iniciatīvām un lūgumiem sniegt atbalstu.

SEESAC ir aizsācis pieeju, kuras pamatā ir kopīgu problēmu risināšana ar reģionālām iniciatīvām un kura Dienvidaustrumeiropā ir devusi iespaidīgus rezultātus ne vien tāpēc, ka notiek izšķirīgi svarīga informācijas apmaiņa un tiek veicināta veselīga reģionāla sāncensība, ko šāda pieeja rosina, bet arī tāpēc, ka, izmantojot holistisku īstenošanas kārtību, tā palīdz valsts un reģionālā līmenī sasniegt pastāvīgus un viegli izmērāmus rezultātus.

Iepriekšējo Savienības finansēto projektu īstenošanā *SEESAC* uzrādīja ļoti labus plānoto darbību izpildes rādītājus, sasniedzot ilgtspējīgus projektu rezultātus, ko panāca, attīstot un stiprinot valstu atbildību par *SEESAC* projektiem un darbībām un sekmējot reģionālo koordināciju, pieredzes un paraugprakses apmaiņu, kā arī reģiona mēroga pētniecību. *SEESAC* ir piemērotākais partneris, lai īstenotu šo konkrēto rīcību, jo tam ir speciālās zināšanas VIKI jautājumos un tas labi pārzina reģionu un attiecīgās ieinteresētās personas.

3. **Projekta apraksts**

Jaunās projekta stadijas pamatā būs panākumi, kas gūti saistībā ar Padomes Lēmumiem 2004/791/KĀDP ([4]), 2010/179/KĀDP, 2013/730/KĀDP, (KĀDP) 2016/2356, (KĀDP) 2018/1788, (KĀDP) 2019/2111 un (KĀDP) 2024/381 (2024. gada 22. janvāris), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111, papildus pašreizējam Lēmumam (KĀDP) 2022/2321

(*) Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

([4]) Padomes Lēmums 2004/791/KĀDP (2004. gada 22. novembris), ar ko pagarina un groza Lēmumu 2002/842/KĀDP par Vienotās rīcības 2002/589/KĀDP īstenošanu saistībā ar Eiropas Savienības ieguldījumu kājnieku ieroču un vieglo ieroču destabilizējošas uzkrāšanas un izplatīšanas apkarošana Dienvidaustrumeiropā (OV L 348, 24.11.2004., 46. lpp.).

un reģionālajam *IPA* projektam "Atbalsts, ko sniedz, lai pastiprinātu cīņu pret kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) nelikumīgu glabāšanu, ļaunprātīgu izmantošanu un nelikumīgu tirdzniecību Rietumbalkānos", kuru finansē Eiropas Komisija. Tas koncentrēsies uz trim galvenajām jomām, saglabājot holistisku pieeju VIKI draudu novēršanai Dienvidaustrumeiropas reģionā.

Minētās trīs jomas skar stratēģisko un politikas līmeni, kā arī operatīvos aspektus, un tādējādi tiešā veidā tiek sniegta palīdzība visos VIKI kontroles līmeņos, galveno uzmanību vēršot uz reģionālās sadarbības stiprināšanu, zināšanu apmaiņu un dalīšanos informācijā; Rietumbalkānu muitas dienestu, robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestu spēju veidošanu cīņā pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību un glabāšanu; un spēju uzlabošanu attiecībā uz *PSSM*, ko panāk ar infrastruktūras drošības uzlabošanu, lieko uzkrājumu samazināšanu un apmācību.

Projekta rezultāti konkrēti būs šādi:

— pastiprināta reģionālā sadarbība, zināšanu apmaiņa un dalīšanās informācijā par bruņojuma kontroli,

— labākas Rietumbalkānu muitas dienestu, robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestu spējas cīnīties pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību un glabāšanu,

— labākas spējas attiecībā uz *PSSM*, ko panāk ar infrastruktūras drošības uzlabošanu, lieko uzkrājumu samazināšanu un apmācību.

Projekta stratēģijas pamatā ir *SEESAC* unikālā pieeja uzticamības un sadarbības veicināšanai Dienvidaustrumeiropas reģionā, kas ir priekšnoteikums konkrētu un izmērāmu pārveidojumu panākšanai. Dažādi *SEESAC* veicināti sadarbības procesi, kuros tiek iesaistīti gan politikas veidotāji, gan operatīvā līmeņa praktiķi, jo īpaši reģionālā mērogā, ir izrādījušies būtiski, lai nodrošinātu labvēlīgu un konkurētspējīgu vidi zināšanu nodošanai, speciālo zināšanu apmaiņai un tam, lai notiktu dalīšanās informācijā. Tas ir palīdzējis ne vien palielināt Dienvidaustrumeiropas reģiona spējas, bet – vēl jo svarīgāk – veicināt uzticēšanos un veidot tiešu sadarbību starp iestādēm un atsevišķiem ekspertiem, kas cita starpā sekmēja ceļveža izstrādi. Turklāt reģionālās sadarbības pieeja šo Dienvidaustrumeiropas reģionu ir padarījusi pārredzamāku un tā centienus kontrolēt ieroču tirdzniecību – efektīvākus, kā rezultātā attiecībā uz ziņošanu par ieroču nodošanu Dienvidaustrumeiropas valstis ir starp pārredzamākajām valstīm visā pasaulē. Tādēļ šis projekts arī turpmāk veicinās reģionālu sadarbību kā būtisku elementu, kas dod iespēju iegūt izmērāmus rezultātus.

Projekta ģeogrāfiskais tvērums ir Dienvidaustrumeiropa, un tiešie labuma guvēji no projekta ir attiecīgās iestādes Albānijā, Bosnijā un Hercegovinā, Melnkalnē, Serbijā, Moldovā, Ziemeļmaķedonijā un Kosovā. Turklāt projekta mērķis būs turpināt atbalstīt Ukrainu, iesaistot to Rietumbalkānos iegūto zināšanu un pieredzes un izstrādātās paraugprakses nodošanā.

3.1. ***Reģionālas sadarbības veicināšana un atbalsts uz faktiem balstītai politikas veidošanai VIKI kontroles jomā, tādējādi vēl vairāk sekmējot nelikumīgas VIKI izplatīšanas draudu mazināšanos***

Mērķis

Pirmā komponenta mērķis ir vēl vairāk palīdzēt stiprināt spējas izstrādāt un īstenot uz faktiem balstītus politikas virzienus VIKI kontroles jomā un panākt pieeju standartizāciju, izmantojot reģionālu sadarbību VIKI komisiju un Dienvidaustrumeiropas šaujamieroču ekspertu tīkla (*SEEFEN*) stratēģiskajā un operatīvajā līmenī; tas ir pamats reģionālajai pieejai attiecībā uz VIKI kontroli Dienvidaustrumeiropā. Turklāt tiks atbalstīta informācijas un zināšanu apmaiņa, turpmāka spēju veidošana attiecībā uz datu vākšanu un analīzi, VIKI jomas tiesisko un normatīvo regulējumu saskaņošana un standartizācija, kā arī dzimumperspektīvas integrēšana VIKI kontroles politikas virzienos. Tas savukārt palīdzēs sasniegt ceļveža 1., 2. un 3. mērķi.

Apraksts

Balstoties uz veiksmīgo pieeju, proti, tīklošanās veicināšanu reģionālā līmenī, šis komponents turpinās veicināt reģionālu sadarbību starp VIKI komisijām, rīkojot regulāras reģionālas sanāksmes, veicot informācijas apmaiņu un strādājot pie datu vākšanas, kā arī palielinot spējas veidot uz faktiem balstītu politiku. Ieroču nodošanas pārredzamība tiks palielināta arī, reģionālo informācijas apmaiņas procesu par ieroču nodošanu daļēji integrējot VIKI komisiju sadarbības procesā, kā arī atbalstot pastāvīgu ieroču nodošanas pārredzamību Dienvidaustrumeiropā. Visbeidzot, šis komponents sniegs tehnisku

atbalstu ar mērķtiecīgiem un pēc pieprasījuma veiktiem politikai relevantiem pētījumiem un informāciju, kas paredzēta politikas veidotājiem.

Turklāt, ņemot vērā uz Savienību vērstas nelikumīgas šaujamieroču tirdzniecības risku, kā arī šaujamieroču izmantošanu organizētajā noziedzībā un teroristu incidentos, būtisks elements centienos novērst šos draudus ir stabilu informācijas ieguves un apmaiņas sistēmu un mehānismu attīstība. *SEESAC* ar savu ilglaicīgo darbu Dienvidaustrumeiropas reģionā un it īpaši sekmīgi īstenojot Padomes Lēmumus 2013/730/KĀDP, (KĀDP) 2016/2356, (KĀDP) 2018/1788, (KĀDP) 2019/2111 un (KĀDP) 2024/381 (2024. gada 22. janvāris), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111, tostarp, izveidojot un sekmējot *SEEFEN*, ir bijis šādu centienu priekšgalā, darbodamies kā sadarbības procesu organizators un vienlaikus strādādams pie tā, lai palielinātu tiesībaizsardzības aģentūru spējas ieroču marķēšanā, izsekošanā un uzskaitē, tostarp, sniegdams tehnisku palīdzību un atbalstu uzskaites sistēmu izveidē un uzlabošanā. Tādējādi šis komponents balstīsies uz iepriekšējā laikposmā izveidotā pamata, vēl vairāk stiprinot *SEEFEN* un vienlaikus izmantojot to kā pastiprinātas sadarbības platformu starp tiesībaizsardzības aģentūrām Dienvidaustrumeiropā un ārpus tās, lai apkarotu VIKI un to munīcijas nelikumīgu tirdzniecību. Visas *SEEFEN* darbības tiks cieši koordinētas ar Eiropolu, *EMPACT*, *EFE*, *DG Migration and Home Affairs*, Interpolu, *Eurojust* un *Frontex*, kā arī citiem attiecīgajiem aktoriem un palīdzēs īstenot to centienus.

Visbeidzot, šis komponents risinās steidzamo vajadzību paredzēt stingrāku tiesisko un normatīvo regulējumu attiecībā uz VIKI un šaujamieroču kontroli Rietumbalkānos, lai efektīvi regulētu ieroču kontroli un veicinātu reaģēšanu uz attiecīgiem draudiem. Tādējādi tiks nodrošināta ieroču kontroles tiesību aktu un procedūru saderība Rietumbalkānos un VIKI un šaujamieroču kontroles procedūru un prakses standartizācija. Šāda standartizācija ļautu novērst šķēršļus, kas liedz tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm tieši sadarboties, apmainīties ar informāciju un veikt kopīgas vai paralēlas izmeklēšanas darbības. Tas tiks darīts, pamatojoties uz atbalstu, kas sniegts ar Lēmuma (KĀDP) 2018/1788 īstenošanas starpniecību, izstrādājot īpaši pielāgotus valsts un reģionālus tematiskus darbseminārus, atjauninot reģionālo ieroču tiesību aktu apkopojumu un pēc pieprasījuma sniedzot konsultāciju atbalstu.

Konkrētāk, šajā projektā ir paredzēts atvieglināt reģionālo sadarbību un atbalstīt uz faktiem balstītas politikas veidošanu VIKI kontroles jomā ar turpmākajiem pasākumiem:

— VIKI komisiju reģionālās sanāksmes (divreiz gadā) Dienvidaustrumeiropā, kurās galvenā uzmanība tiek veltīta informācijas apmaiņai, zināšanu apmaiņai un standartizācijai attiecībā uz ieroču kontroles rīcībpolitiku,

— *SEEFEN* reģionālās sanāksmes (vienreiz gadā), kurās galvenā uzmanība tiek veltīta operatīvās informācijas apmaiņai un pārrobežu sadarbībai cīņā pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību,

— pēc pieprasījuma – tehnisku konsultāciju un atbalsta sniegšana VIKI komisijām un *SEEFEN*, lai uzlabotu politikas izstrādi, veidošanu, pieņemšanu un īstenošanu,

— pēc pieprasījuma – atbalsts ieroču kontroles tiesību aktu saskaņošanai saistībā ar relevantajiem grozījumiem, kuri attiecas uz ES tiesību aktiem ieroču kontroles un standartizācijas jomā visā Dienvidaustrumeiropas reģionā,

— atbalsts VIKI datu vākšanai un analīzei,

— bruņotas vardarbības novērošanas platformas uzturēšana un Dienvidaustrumeiropas bruņotās vardarbības pārskata regulāra izplatīšana, kas ļauj konstatēt tendences,

— dzimumperspektīvas turpmāka integrēšana VIKI kontroles politikas veidošanā,

— tiešsaistes informācijas apmaiņas platformas uzturēšana un tās pilnveidošana ar politiski relevantu, pēc pieprasījuma izstrādātu zinību produktu izstrādes starpniecību.

Projekta rezultāti/īstenošanas rādītāji:

— ir sarīkots līdz pat sešām VIKI komisiju reģionālajām sanāksmēm,

— ir sarīkots līdz pat trim *SEEFEN* reģionālajām sanāksmēm (divreiz gadā), kurās galvenā uzmanība veltīta tīklu veidošanai un informācijas apmaiņai starp tiesībaizsardzības jomas šaujamieroču ekspertiem,

— ar tehnisko un konsultāciju atbalstu ir pastiprinātas VIKI komisiju un *SEEFEN* dalībnieku spējas,

— dota iespēja informācijas apmaiņai, zināšanu nodošanai un pieeju standartizācijai,

— sarīkoti līdz pat desmit tematiskie labuma guvējiem paredzēti semināri, kas atbalsta tiesību aktu saskaņošanu ar *acquis* un standartizāciju Dienvidaustrumeiropas reģionā,

— sniegtas speciālās zināšanas, konsultāciju un tehniskais atbalsts saistībā ar jaunākajām norisēm likumdošanā un politikā nolūkā panākt saskaņotību ar ES tiesisko regulējumu un standartiem,

— publicēti ikmēneša pārskati par bruņotās vardarbības tendencēm Dienvidaustrumeiropas reģionā,

— nodrošināta datu vākšana, analīze un izplatīšana no iestādēm,

— dzimumperspektīva integrēta VIKI politikas veidošanā.

3.2. ***Turpmāks atbalsts tiesībaizsardzības un robežu iestāžu spēju veidošanai ieroču un sprāgstvielu nelikumīgas tirdzniecības novēršanā un cīņā pret to***

Mērķis

Otrā komponenta mērķis ir ar uzlabotiem procesiem, aprīkojumu un apmācību konkrētās tiesībaizsardzības iestādēs nodrošināt atbalstu, kas nepieciešams, lai cīnītos pret VIKI nelikumīgu tirdzniecību. Tas ir saskaņā ar ceļveža mērķi Nr. 3, kas aicina būtiski samazināt šaujamieroču, munīcijas un sprāgstvielu nelikumīgas plūsmas.

Apraksts

Šis komponents atbalstīs reģionālo iestāžu spēju veidošanu, lai tās varētu veikt gan preventīvas, gan represīvas darbības, kas vajadzīgas, lai sekmīgi atklātu un novērstu šaujamieroču, munīcijas un sprāgstvielu nelikumīgu tirdzniecību no to jurisdikcijas un tajā un lai pret to cīnītos. Eiropas Drošības programmā cīņa pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību ir identificēta kā viena no tās prioritārajām darbībām. Tajā ir izteikts aicinājums pārskatīt tiesisko regulējumu, kurš attiecas uz cīņu pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, un to pastiprināt. Šaujamieroču un sprāgstvielu nelikumīgai tirdzniecībai ir dažādi avoti, un kontrolēm pie ārējās robežas un policijas un muitas sadarbībai joprojām ir izšķiroši svarīga nozīme, kā norādīts ES VIKI stratēģijā. Dienvidaustrumeiropas reģiona līmenī Savienība un tās dalībvalstis palīdzēs stiprināt tiesībaizsardzības spējas identificēt, sagraut un novērst nelikumīgas tirdzniecības tīklus un novērst šaujamieroču nonākšanu teroristu un noziedznieku rokās ar nelikumīgā tirgus starpniecību, cita starpā, bloķējot ieroču nelikumīgu finansēšanu un pārvadājumus un pastiprinot robežpolicijas un kriminālpolicijas, kā arī muitas dienestu nozīmi. Ieroču nelikumīgās tirdzniecības pārrobežu rakstura dēļ jo īpaši svarīgi ir sniegt atbalstu kaimiņvalstīm.

Pastiprināta pārrobežu kontrole ir viena no galvenajām prasībām visaptverošai pieejai virzībā uz šaujamieroču, būtisku sastāvdaļu, munīcijas un sprāgstvielu nelikumīgas tirdzniecības un plūsmu apkarošanu Rietumbalkānos. Efektīvas robežkontroles kalpo gan par preventīvu līdzekli, kas attur no nozieguma visās tā šķautnēs, gan par uzticības veidošanas pasākumu. Stingra un efektīva robežkontrole ir pamats jebkurai valsts un reģionālās drošības ilgtermiņa programmai. Ir jāstiprina vispārējās spējas robežkontroles jomā, lai tādējādi efektīvi iegrožotu ieroču, munīcijas un sprāgstvielu nelikumīgu tirdzniecību pāri robežām. Saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2022/2321 tiek veikts attiecīgo jurisdikciju muitas dienestu spēju sākotnējs novērtējums, un galvenā uzmanība tiek lielākoties veltīta spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam un muitas dienestu administratīvajām un tehniskajām spējām apkarot šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību. Novērtējuma sākotnējie konstatējumi jo īpaši parāda, ka trūkst mērķtiecīgu mācību par to, kā uz robežām atklāt šaujamieročus, un ka nav ieviestas standarta operāciju procedūras (*SOP*), kurās galvenā uzmanība būtu pievērsta VIKI kontrolei. Turklāt ir vajadzīgs papildu atbalsts robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestu spēju attīstīšanai, pamatojoties uz darbībām, kuras jau ir īstenotas saskaņā ar Lēmumiem (KĀDP) 2019/2111 un (KĀDP) 2024/381, ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111, un balstoties uz ieteikumiem, kuri ietverti abu šo dienestu vajadzību novērtējumā, kas veikts saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2018/1788.

Palīdzība šajā komponentā tiks koncentrēta uz standarta operāciju procedūru izstrādi un muitas dienestiem paredzētām tematiskajām mācībām jurisdikciju līmenī, kā arī uz tematiskajām mācībām un aprīkojuma iepirkšanu robežpolicijas un kriminālpolicijas dienestiem. Turklāt arī turpmāk tiks rīkoti reģionāli semināri. Ierosinātās darbības papildinās *SEEFEN* darbu un tiks cieši koordinētas ar citām notiekošām Savienības atbalstītām darbībām Dienvidaustrumeiropā, galvenokārt ES politikas ciklu organizētās un smagās starptautiskās noziedzības jomā un, konkrētāk, *EMPACT* – Šaujamieroči operatīvajiem rīcības plāniem, kā arī ar Eiropola, *Frontex* un Interpola darbībām.

To panāks ar turpmākajiem pasākumiem:

— *SOP* izstrāde un mācību nodrošināšana robežu pārvaldībai cīņā pret ieroču nelikumīgu tirdzniecību nolūkā atbalstīt muitas dienestus Albānijā, Bosnijā un Hercegovinā, Kosovā, Melnkalnē, Serbijā un Ziemeļmaķedonijas Republikā,

— aprīkojuma un mācību nodrošināšana robežpolicijai un kriminālpolicijai cīņā pret ieroču nelikumīgu tirdzniecību nolūkā atbalstīt robežpolicijas un kriminālpolicijas iestādes Albānijā, Bosnijā un Hercegovinā, Kosovā, Melnkalnē, Serbijā un Ziemeļmaķedonijas Republikā.

Projekta rezultāti/īstenošanas rādītāji:

— ir izstrādāts līdz pat 6 *SOP* uz vienu muitas dienestu,

— ir organizēts līdz pat sešām tematiskām mācībām uz vienu muitas dienestu,

— ir organizēts līdz pat diviem reģionāliem semināriem robeždienestiem un muitas dienestiem,

— ir nodrošināts aprīkojums robežpolicijai un mācības par aprīkojuma izmantošanu,

— ir organizēts līdz pat sešām tematiskām mācībām robeždienestam katrā jurisdikcijā,

— ir nodrošināts aprīkojums kriminālpolicijai un mācības par aprīkojuma izmantošanu,

— ir organizēts līdz pat sešām tematiskām mācībām kriminālpolicijai katrā jurisdikcijā,

— ir organizēts līdz pat diviem reģionāliem semināriem kriminālpolicijai.

3.3. ***Spēju uzlabošana attiecībā uz fizisko drošību un krājumu pārvaldību (PSSM), ko panāk ar infrastruktūras drošības uzlabošanu, lieko uzkrājumu samazināšanu un apmācību***

Mērķis

Samazināt ieroču izplatīšanas risku, uzlabojot ieroču un munīcijas krājumu drošību un samazinot liekos VIKI uzkrājumus.

Apraksts

Trešā komponenta mērķis ir atbalstīt iekšlietu iestādes un policijas iestādes nolūkā pilnveidot drošības infrastruktūru un standarta operāciju procedūras prioritāras nozīmes uzglabāšanas vietām, kurās joprojām pastāv būtisks VIKI un to munīcijas zādzību un nelikumīgas izplatīšanas risks. Šā komponenta pamatā ir Lēmums (KĀDP) 2016/2356, (KĀDP) 2019/2111 un (KĀDP) 2024/381, ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111, un tas atbilst ceļveža mērķim Nr. 7, kas vērsts uz to, lai būtiski samazinātu šaujamieroču, munīcijas un sprāgstvielu izplatīšanas un novirzīšanas risku, un mērķim Nr. 6, kurš vērsts uz sistemātisku konfiscēto VIKI un munīcijas lieko uzkrājumu samazināšanu un iznīcināšanu. *SEESAC* sekmīgi izmanto divējādu pieeju, proti: 1) uzlabo uzglabāšanas vietu drošību; un 2) veido tā personāla spējas, kura uzdevums ir pārvaldīt krājumus, tādējādi būtiski palielinot drošības noteikumu skaitu un samazinot VIKI un to munīcijas krājumu nevēlamas izplatīšanas risku. Saskaņā ar visaptverošu pieeju VIKI un to munīcijas fiziskajai drošībai un krājumu pārvaldībai (*PSSM*) *SEESAC* šo pieeju paplašināja, to kombinējot ar lieko uzkrājumu samazināšanu, tādējādi vēl vairāk samazinot izplatīšanas risku.

Projekts turpinās uzlabot ieroču un munīcijas uzglabāšanas vietu drošību Dienvidaustrumeiropā, atbilstoši starptautiskai paraugpraksei un standartiem papildus sniedzot konkrētu tehnisku un ar infrastruktūru saistītu palīdzību. Kaut gan drošība militārās uzglabāšanas vietās ir ievērojami uzlabojusies atbilstīgi Lēmumam 2013/730/KĀDP, *SEESAC* par problemātisku

jomu ir identificējis policijas un iekšlietu iestāžu ieroču krājumus, jo trūkst aizsardzības spēju, nav pienācīgu uzskaites un krājumu pārvaldības spēju un sistēmas, kurās ir ietverti mācību ieroči un konfiscētie šaujamieroči, ir daudz sarežģītākas. Ar infrastruktūras uzlabojumiem tiks nodrošināts atbalsts policijas/iekšlietu iestāžu VIKI pierādījumu telpu pastiprinātai drošībai. Prioritāras ir pierādījumu telpas, kas atrodas vietējos policijas iecirkņos, jo pastāv ne vien potenciāls novirzīšanas risks, bet arī sabiedrības drošības apdraudējums, ja sliktos uzglabāšanas apstākļos vienkopus tiek turēti vairāki bīstami materiāli. Atbalsts tiks sniegts arī tam, lai samazinātu liekos uzkrājumus vai konfiscētos VIKI un munīciju, tādējādi vēl vairāk mazinot to nelikumīgas izplatīšanas risku.

Galvenie pasākumi, kas ir paredzēti, ir šādi:

— ar infrastruktūras uzlabojumiem nodrošināts atbalsts policijas/iekšlietu iestāžu VIKI pierādījumu telpu pastiprinātai drošībai,

— atbalsts lieko uzkrājumu un/vai konfiscēto VIKI iznīcināšanai,

— atbalsta sniegšana krājumu pārvaldības un inspekcijas sistēmām.

Projekta rezultāti/īstenošanas rādītāji:

— palielināta līdz pat sešu pierādījumu telpu drošība,

— iznīcināts līdz pat 5 000 parasto ieroču vienību,

— nodrošināts līdz pat trim tematiskajiem semināriem.

4. **Labuma guvēji**

Tiešie labuma guvēji no projekta būs iestādes, kas Dienvidaustrumeiropā ir atbildīgas par VIKI kontroli. Albānijas Republikas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas, Moldovas Republikas, Melnkalnes, Serbijas Republikas un Ziemeļmaķedonijas Republikas iekšlietu iestādes, policijas dienesti, muitas dienesti, robežsargi, kriminālizmeklētāji un prokurori gūs labumu no informācijas un zināšanu apmaiņas, kuras rezultātā reģionālās sadarbības ceļā tiks panākta standartizācija, spēju veidošana, uzlabotas procedūras un tāda mērķtiecīga specializēta aprīkojuma nodrošināšana, kas nepieciešams politiskajam, operatīvajam un tehniskajam progresam VIKI kontroles jomā. Visbeidzot, Dienvidaustrumeiropas valstu VIKI komisijas un citas par VIKI kontroli atbildīgās iestādes gūs labumu no mācībām un informācijas apmaiņas, kā arī no reģionālās sadarbības.

Ierosinātās darbības pilnībā atbilst valstu prioritātēm VIKI kontroles jomā un ceļvedim, un tās ir apstiprinājušas attiecīgās valstu VIKI kontroles iestādes, apliecinot savu piekrišanu un apņemšanos sasniegt projekta rezultātus.

Samazinoties VIKI plašas izplatīšanas riskam, labuma guvēji no šā projekta būs visi šim riskam pakļautie Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas, un Savienības valstu iedzīvotāji.

5. **Savienības pamanāmība**

SEESAC veiks visus attiecīgos pasākumus, lai popularizētu faktu, ka rīcību finansē Savienība. Šādus pasākumus veiks saskaņā ar Finanšu un administratīvo pamatnolīgumu starp Eiropas Savienību un Apvienoto Nāciju Organizāciju ([5]).

Tādējādi *SEESAC* nodrošinās Savienības ieguldījuma pamanāmību ar pienācīgu atpazīstamību un publicitāti, uzsverot Savienības nozīmi, nodrošinot tās darbību pārredzamību un palielinot informētību par projekta iemesliem, kā arī par Savienības atbalstu projektam un šā atbalsta rezultātiem. Projektā sagatavotajā materiālā ES karogs tiks attēlots labi pamanāmā vietā saskaņā ar Savienības norādēm par pareizu karoga izmantošanu un attēlošanu.

Ņemot vērā to, ka plānotajām darbībām ir ļoti atšķirīgs tvērums un raksturs, tiks izmantots plašs atpazīstamības veicināšanas instrumentu klāsts, tostarp tradicionālie mediji, tīmekļa vietnes, sociālie mediji un informācijas un reklāmas materiāli, tajā skaitā infografikas, bukleti, informatīvi izdevumi, paziņojumi presei un attiecīgā gadījumā citi materiāli. Saskaņā ar projektu izdotajās publikācijās, tajā veiktajos sabiedriskajos pasākumos, kampaņās, aprīkojumā un būvdarbos

([5]) https://ec.europa.eu/europeaid/funding/procedures-beneficiary-countries-and-partners/fafa-united-nations_lv.

izmantos attiecīgo simboliku. Lai, palielinot dažādo valstu valdību un sabiedrības, starptautiskās kopienas, vietējo un starptautisko mediju informētību, vēl vairāk pastiprinātu ietekmi, katrai no projekta mērķgrupām pievērsīsies attiecīgajā valodā. Īpašā uzmanības centrā būs jaunie mediji un klātesamība tiešsaistē.

6. **Ilgums**

Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta Lēmumu 2013/730/KĀDP, (KĀDP) 2016/2356, (KĀDP) 2018/1788, (KĀDP) 2019/2111 un (KĀDP) 2024/381, ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2019/2111, īstenošanā, un ņemot vērā projekta reģionālo darbības jomu, labuma guvēju skaitu un plānoto darbību skaitu un sarežģītību, plānotais īstenošanas termiņš ir 36 mēneši.

7. **Vispārīgā struktūra**

Tehniski šo rīcību īstenot ir uzticēts *UNDP*, kas rīkojas *SEESAC* vārdā, reģionālai iniciatīvai, kas darbojas saskaņā ar *UNDP* pilnvarojumu, un Dienvidaustrumeiropas Stabilitātes pakta pēctecei – RSP. *SEESAC* ir reģionālā īstenošanas plāna izpildstruktūra, un šādā statusā tas Dienvidaustrumeiropas reģionā darbojas kā centrālais kontaktpunkts visos ar VIKI saistītajos jautājumos, tostarp, atvieglināda ceļveža īstenošanas koordināciju.

UNDP, rīkojoties *SEESAC* vārdā, nesīs vispārēju atbildību par projekta darbību īstenošanu un pārskatatbildību par projekta īstenošanu. Projekta ilgums ir trīs gadi (36 mēneši).

Projektu īsteno *SEESAC* projektu birojs, kas atrodas Belgradā.

Budžetā ir noteikti trīs izmaksu veidi, kas saistīti ar projekta pārvaldību un administrēšanu:

— projekta pārvaldības izmaksas,

— administratīvās izmaksas un

— projekta izvērtēšanas izmaksas.

Projekta pārvaldības izmaksas ietvers personālu, kas pārvalda projekta īstenošanu un šajā ziņā veic uzdevumus, kuri ir tieši attiecināmi uz rīcības īstenošanu. Ar personālu saistītās maksas iekasēs no projekta izmaksām par patērēto laiku, kurš ir tieši attiecināms uz rīcības īstenošanu.

Projektu biroja pārvaldības personāls veic šādus pienākumus:

— nodrošina projekta efektīvu administrēšanu, koordinē darbību ar valstu birojiem un partneriem, nodrošina rezultātu savlaicīgu sasniegšanu, kā arī finanšu un darbības pārskatu faktisku sniegšanu līdzekļu devējam,

— nodrošina, ka darbības tiek īstenotas uz rezultātiem orientētā veidā, efektīvi, lietderīgi un pārskatatbildīgi, un koncentrējas uz projekta dokumentā norādīto projekta rezultātu sasniegšanu atbilstoši prasītajam kvalitātes standartam, kā arī ievērojot noteiktos laika un izmaksu ierobežojumus.

Projekta administratīvās izmaksas ietvers personālu, kas administrē projekta īstenošanu un šajā ziņā veic uzdevumus, kuri ir tieši attiecināmi uz rīcības īstenošanu, kā arī biroja darbības izmaksas.

Ar personālu saistītās maksas iekasēs no projekta izmaksām par patērēto laiku, kurš ir tieši attiecināms uz rīcības īstenošanu.

Projektu biroja administrācija veic šādus uzdevumus:

— veic iepirkuma procedūras, pirkumus un grāmatvedības darbības saskaņā ar rīcības noteikumiem,

— pārvalda maksājumu dokumentus un pirkumu pieprasījumus un iegādājas preces un pakalpojumus,

— pārvalda projekta darbību administrēšanu un īstenošanu un piemēro finanšu pārvaldības stratēģijas,

— sniedz administratīvu atbalstu sanāksmju, darbsemināru, semināru, konferenču un citu pasākumu sagatavošanai, tostarp loģistikas sagatavošanai, ceļošanai, mācību materiālu sagatavošanai un attiecīgu administratīvu funkciju veikšanai,

— sniedz atbalstu programmas pārvaldībai, budžetu administrēšanai un optimālas izmaksu atgūšanas sistēmas darbībai,

— nodrošina transporta pakalpojumus projekta personālam.

Biroja darbības izmaksas ietver vairākas tādu izmaksu kategorijas, kuras ir tieši attiecināmas uz rīcības īstenošanu un kuras ir nepieciešamas projektu biroja darbībai, tostarp:

— ceļa un uzturēšanās izmaksas personālam un citām personām, kuras ir tieši norīkotas projektu biroja darbību veikšanai,

— projektu biroju, aprīkojuma un aktīvu, kas veido projektu biroju, amortizācijas izmaksas, īres izmaksas,

— izmaksas par apkopes un remonta līgumiem, kuri piešķirti konkrēti saistībā ar projektu biroja darbībām,

— izmaksas par palīgmateriāliem un piederumiem, kas iepirkti konkrēti projektu biroja darbībām,

— izmaksas par IT un telekomunikāciju pakalpojumiem, kas iepirkti konkrēti projektu biroja darbībām,

— izmaksas par enerģiju un ūdeni, ko nodrošina konkrēti projektu biroja darbībām,

— izmaksas par objektu apsaimniekošanas līgumiem, ieskaitot maksas par apsardzi un apdrošināšanas izmaksas, kuri piešķirti konkrēti saistībā ar projektu biroja darbībām.

Projekta izvērtēšanas izmaksas ir noteiktas kā fiksēta summa, pamatojoties uz tāda paša veida izmaksām, kas iepriekš radušās līdzīgos projektos. Radušās izmaksas attiecas tikai uz projekta aptverto rīcību.

8. **Partneri**

SEESAC īstenos rīcību tieši, cieši sadarbojoties ar VIKI komisijām, kā arī ar Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas, Moldovas Republikas, Melnkalnes, Serbijas Republikas un Ziemeļmaķedonijas Republikas iekšlietu iestādēm un policijas dienestiem, kā arī ar attiecīgajām Ukrainas iestādēm. Citas iestādes tiks cieši iesaistītas saskaņā ar iedibināto holistisko daudzu ieinteresēto personu pieeju VIKI kontrolei.